

Archeo-rapport 3

Archeologisch vooronderzoek aan de Hesperstraat te

Veldwezelt

Archeo-rapport 3
Archeologisch vooronderzoek aan de Hesperstraat te
Veldwezelt

Colofon

Archeo-rapport 3 Archeologisch vooronderzoek aan de Hesperstraat te Veldwezelt

Opdrachtgevers:	Durabrik Bouwbedrijven NV A.V.S.-Invest NV
Projectleiding:	Maarten Smeets
Uitvoering veldwerk:	Maarten Smeets Michiel Steenhoudt
Auteur:	Maarten Smeets
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (behalve figuren 1 en 2, AGIV)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Jozef Wautersstraat 6
3010 Kessel-Lo
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2009, Studiebureau Archeologie bvba

Administratieve gegevens

Naam site:	Heserstraat
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Lanaken
Deelgemeente:	Veldwezelt
Adres:	Heserstraat
Kadastrale gegevens:	Afdeling 5, Sectie B, percelen 438l, 438r, 448f, 448g, 449e, 450k, 455 en 477a
Projectcode:	VE-09-HE
Opdrachtgevers:	Durabrik Bouwbedrijven NV, Landegemstraat 10, 9031 Drongen A.V.S.-Invest NV, Massemsessteenweg 1, 9230 Wetteren
Vergunningsnummer:	2009/079
Naam aanvrager:	Maarten Smeets
Aanvraagdatum:	16 maart 2009

Inhoudstafel

Inhoudstafel	p. 1
Hoofdstuk 1 Inleiding en situering	p. 2
Hoofdstuk 2 Werkmethode	p. 4
Hoofdstuk 3 De sporen	p. 5
3.1 Recente sporen	p. 5
3.2 Nieuwe Tijd	p. 6
3.2 IJzertijdsporen	p. 7
Hoofdstuk 4 De vondsten	p. 10
4.1 Algemeen	p. 10
4.2 Het ijzertijdaardewerk	p. 10
4.2.1 Technische kenmerken	p. 10
4.2.2 Typologische aspecten	p. 11
4.2.3. Datering	p. 11
Hoofdstuk 5 Besluit	p. 12
Bibliografie	p. 14
Bijlagen	p. 15
Bijlage 1: Sporeninventaris	p. 16
Bijlage 2: Vondsteninventaris	p. 19
Bijlage 3: Fotoinventaris	p. 20
Bijlage 4: Profieltekeningen	p. 26
Bijlage 5: Afbeeldingen van de vondsten	p. 27
Bijlage 6: Opmetingsplan	p. 28

Hoofdstuk 1 Inleiding en situering

Naar aanleiding van de verkaveling van een terrein van ongeveer 1 hectare aan de Hesperstraat te Veldwezelt adviseerde de ZOLAD een archeologisch vooronderzoek (fig. 1). Aanleiding hiervoor waren de gunstige topografische ligging en de vondsten van enkele Romeinse graven in de onmiddellijke omgeving.

Het archeologische vooronderzoek omvatte enerzijds het graven van een vijftal sleuven in de zones voor bebouwing en anderzijds de definitieve registratie en opgraving van eventuele aanwezige sporen in de wegkoffer.

Het archeologische vooronderzoek werd door de verkavelaar toevertrouwd aan Studiebureau Archeologie bvba. Het onderzoek werd uitgevoerd tussen 8 en 16 april 2009.

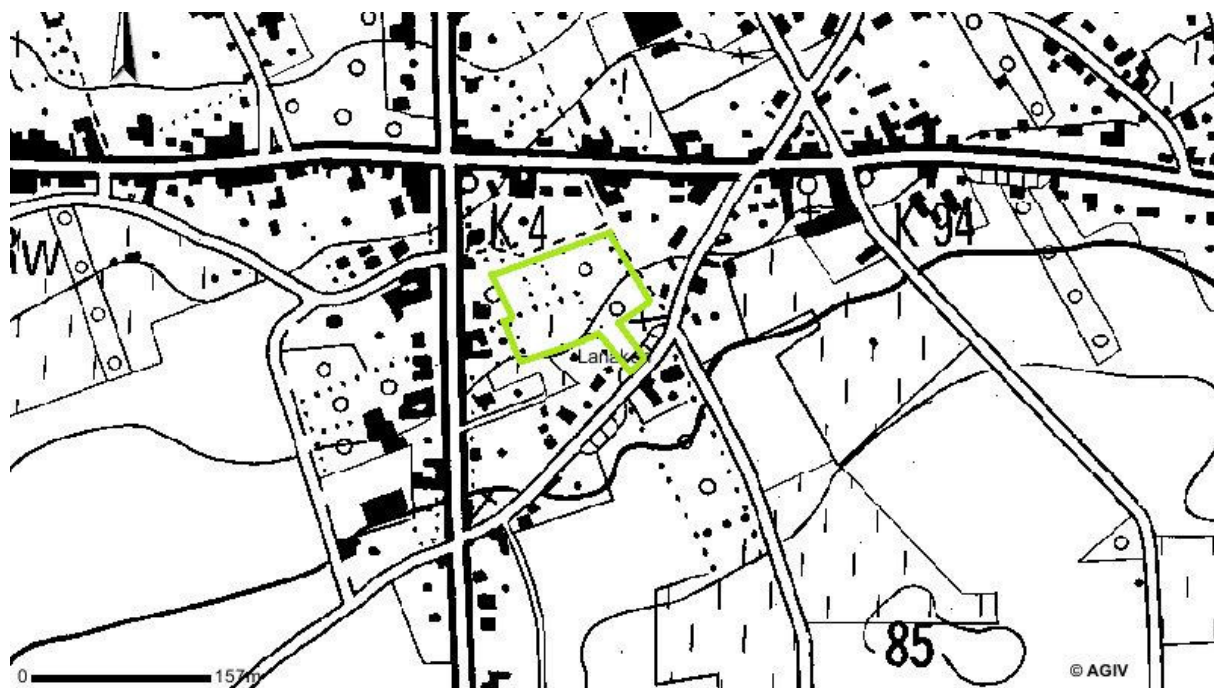

Fig. 1: Topografische kaart met aanduiding van het terrein dat door middel van proefsleuven werd onderzocht.

Het terrein is gelegen ten zuiden van de dorpskern van Veldwezelt en ligt binnen de driehoek, gevormd door de Hesperstraat, de Kiezelweg en de 2^e Carabinierslaan. Ten zuiden van het onderzoeksgebied bevindt zich het Hezerwater.

De bodemkaart (fig. 2) vermeldt voor deze zone een droge leembodem met textuur B horizont (Aba0).

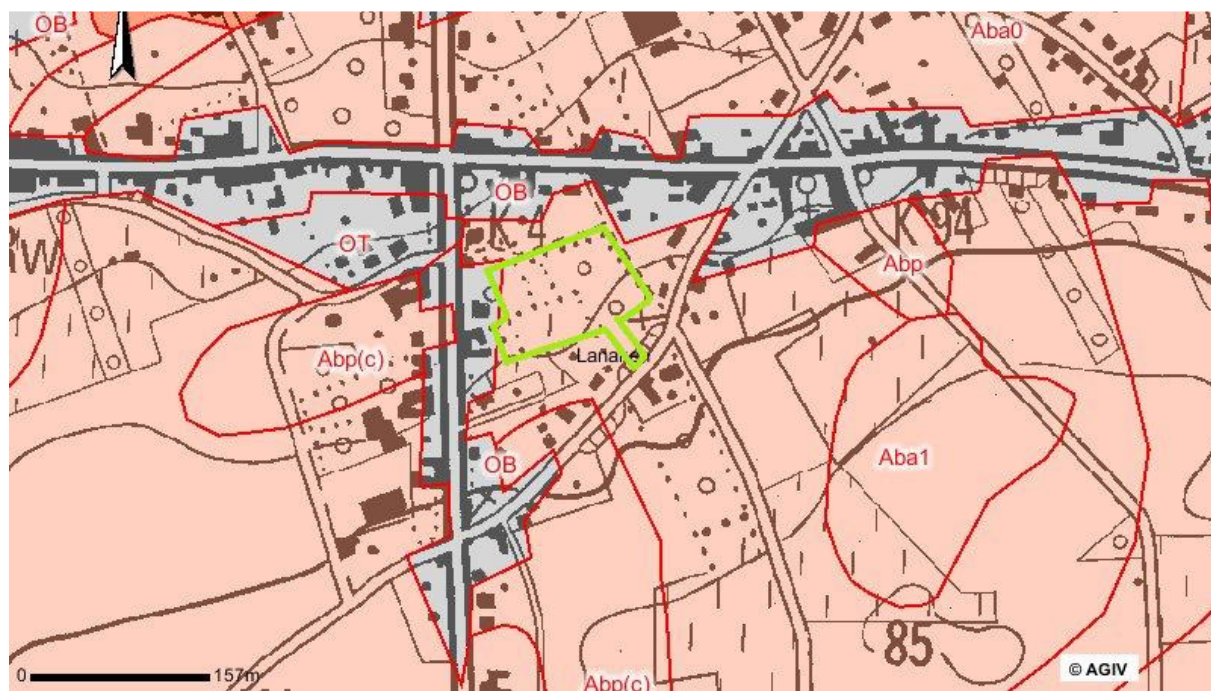

Fig. 2: Bodemkundige kaart met aanduiding van het huidige onderzoeksgebied.

Hoofdstuk 2 Werkmethode

Het vlak van de wegkoffer werd machinaal aangelegd door een kraan van hoofdaannemer Molse Bouwondernemingen NV, terwijl de proefsleuven door Edgard Gaens werden uitgegraven. Hierbij werden de teelaarde en het aanwezige colluvium verwijderd totdat de sporen duidelijk afgetekend waren in het vlak. Het vlak was na het opengraven en het manueel met de schop bijwerken goed leesbaar.

In totaal werden zo zes werkputten aangelegd. Een eerste werkput omvatte de volledige wegkoffer. Werkputten 2, 3 en 4 werden in de zuidoostelijke zone van de verkaveling aangelegd. De vondst van sporen in werkputten 2 en 4 waren de aanleiding om nog een tussenliggende extra sleuf te graven. In de lagergelegen zuidwestelijke zone van de verkaveling werden nog twee proefsleuven gegraven, die echter geen vondsten meer opleverden. Onderzoek in de noordwestelijke zone van de verkaveling bleek niet mogelijk omwille van de aanwezigheid van een voedersilo. De ondergrond van de wegkoffer langs deze zone werd gekenmerkt door vele sporen met een groengrijze vulling die bij nader onderzoek het resultaat bleken te zijn van insijpeling.

Alle aanwezige grondsporen werden ingekrast, gefotografeerd en beschreven. Na het topografisch inmeten van het vlak, werden de vlakvondsten per spoor ingezameld. Het vlak werd gescreend op metaalvondsten door middel van een metaaldetector. Hierna werden de aanwezige sporen in de wegkoffer gecoupeerd, beschreven, gefotografeerd en ingetekend (op schaal 1/20).

Hoofdstuk 3 De sporen

Van de 93 ingetekende sporen was het merendeel van natuurlijke oorsprong (grote boomvallen of kleinere bomen). Slechts 14 sporen bleken een menselijke oorsprong te hebben.

Op basis van het opgegraven materiaal, konden deze sporen enerzijds in de ijzertijd en anderzijds in het recentere verleden gedateerd worden.

3.1 Recente sporen

Sporen 87, 88 en 89 zijn drie paalkuilen. In twee kuilen zijn de houten palen nog bewaard gebleven. Deze palen maakten deel uit van een oude perceelafbakening.

Ook sporen 1, 83, 84, 85 en 86 zijn in het recente verleden te dateren. Sporen 83, 84, 85 en 86 lagen min of meer gegroepeerd in de zone waar voor het onderzoek aanving, een klein stalletje aanwezig was. De vulling van deze sporen bevatte resten van steenkool.

In de noordelijke zone van de wegkoffer bevinden zich twee smalle grachtjes (sporen 26, 27-57) die een komvormig profiel hebben en ongeveer 20 cm diep bewaard bleven (fig. 3). Beide grachtjes liggen ongeveer 1,5 m van elkaar en maken een hoek van 90°. De bruine vulling bevat onder andere baksteenspikkels, houtskool en steenkool, wat een recente datering laat vermoeden.

Fig. 3: Coupe van grachtje 26 (VE-09-HE foto 0155).

Sporen 50 t.e.m. 70 en 78 en 79 hebben een groengrijze vulling. Al deze sporen liggen samen in het noordelijke deel van de wegkoffer (werkput 1) (fig. 4). Deze zone is steeds in gebruik geweest voor de opslag van diervoeder en –mest. Hierdoor heeft een insijpeling in de bodem plaatsgevonden die ervoor verantwoordelijk is dat aanwezige sporen (hoofdzakelijk boomvallen, maar ook greppel 57) groengrijs zijn verkleurd. Vooral bij het grote spoor 67 is duidelijk in de profielwand te zien hoe deze verkleuring zich tot bijna aan het huidige loopoppervlak aftekent.

Fig. 4: Noordelijke zone in werkput 1 met concentratie aan groengrijze sporen (VE-09-HE foto 078).

3.2 Nieuwe Tijd

Centraal in het onderzochte terrein werd een gracht (spoor 90) van ongeveer 5,4 meter breed teruggevonden in zowel werkputten 1, 2, 3 en 4. Deze gracht had een komvormig profiel (fig. 5). De bodem bevond zich ongeveer 120 cm onder het huidige loopoppervlak.

Fig. 5: Zicht op de grachtcoupe (VE-09-HE foto 169).

De vulling van de gracht bestond uit twee pakketten (bijlage 4), waarbij laag 2 een bruingrijze vulling had met steenkool en houtskool in. Deze laag bevond zich tegen de noordelijke kant van het grachtprofiel. De rest van de gracht was opgevuld met een gevlekte bruingrijze vulling met eveneens houtskool in.

Mogelijk kan deze gracht geïnterpreteerd worden als deel van een kampement ten tijde van één van de verschillende belegeringen van Maastricht. Ook bij opgravingen aan het nabije Europark (Lanaken) en bij een proefsleuvenonderzoek voorafgaandelijk aan de leemwinning te Kesselt werden gelijkaardige grachtstructuren waargenomen. De aardwal, die werd opgeworpen met de grond van de gracht, erodeerde na verloop van tijd in de gracht (laag 2) en nog later werd de volledige gracht dan opgevuld (laag 1).

De vierkante haardplaats of veldoven 39 kan toegeschreven worden aan een linie of aan een met de belegering gerelateerd kamp (fig. 6).

Fig. 6: Zicht op de vierkante haardplaats 39 (VE-09-HE foto 065).

3.3 IJzertijdsporen

In de onderzochte zone werden vijf ijzertijdsporen (sporen 24, 43, 81, 92 en 93) aangetroffen. Sporen 43 en 92 werden niet gecoupeerd aangezien deze sporen zich buiten de wegkoffer bevonden. Enkel de vlakvondsten werden ingezameld.

Spoor 81 was mogelijk een kleine paalkuil met een komvormig profiel dat slechts 7 cm diep bewaard bleef (fig. 7 en bijlage 4). De vulling was grijsgevekt met een beetje houtskoolspikkels.

Fig. 7: Profiel van spoor 81 (VE-09-HE foto 151).

Spoor 24 was een ongeveer cirkelvormig grondspoor met een diameter van ongeveer 1,5 m. De lemige vulling was lichtgrijs tot lichtbruin van kleur en bevatte naast houtskoolspikkels en verbrande

leem ook 23 ijzertijdscherven. Er konden drie verschillende lagen herkend worden (fig. 8 en bijlage 4).

De kuil was bijna 70 cm diep bewaard. Het profiel vertoonde aan de oostelijke kant een bijna rechte wand, terwijl aan de westelijke kant een eerder klokvormig profiel te zien was (fig. 8).

Een identificatie als silo lijkt zeker gerechtvaardigd, hoewel in de meeste gevallen er ofwel sprake is van een eerder cilindrisch profiel (steile tot rechte wanden) ofwel een klokvormig profiel.

Fig. 8: Profiel van spoor 24 (VE-09-HE foto 161).

Ook spoor 93 was een bijna cirkelvormig grondspoor met een diameter van 7 m. Dit spoor bevond zich voor iets meer dan de helft in werkput 1. De vulling was lemig en bruin tot lichtbruin van kleur. In dit spoor werden 74 ijzertijdscherven opgegraven.

Deze grote kuil bestond uit een oostelijk ondiep gedeelte (ongeveer 50 cm diep) en een dieper westelijk gedeelte (ongeveer 130 cm diep). Er werden 12 verschillende lagen ingetekend (fig. 9 en bijlage 4).

Het westelijke, dieper gelegen, gedeelte van de kuil had vrij steile wanden. Helemaal onderaan (laag 12) bevond zich een flinterdun zwart bandje met veel houtskoolspikkels, dat omwille van de beperkte dikte niet verder bemonsterd kon worden. Lagen 7 (bruingrijze vulling met witte vlekken en houtskoolspikkels en verbrande leem), 8 (bruingrijze vulling met lichtgrijze vlekken en houtskoolspikkels en verbrande leem), 9 (idem 8), 10 (bruingeel vulling met houtskoolspikkels en verbrande leem) en 11 (idem 10) ontstonden bij de opvulling van kuil en bevatten in beperkte mate archeologische vondsten.

De ondiepere lagen 1 (lichtbruine tot bruine vulling), 2 (bruingeel vulling met witte vlekken en houtskoolspikkels), 3 (bruingeel vulling met veel witte vlekken, houtskoolspikkels en verbrande leem), 4 (bruine vulling met gele vlekken en houtskoolspikkels), 5 (bruingrijze vulling met

houtschoolspikkels en verbrande leem) en 6 (gelige vulling met houtschoolspikkels) ontstonden bij het opvullen van de ondiepere zone.

Dit opvullingspatroon lijkt er op te wijzen dat de kuil vrij snel gevuld werd met verse aarde van een nieuwe gegraven kuil¹. De vulling is in dat geval vrij arm aan vondsten en vertoont een centrale bult (mogelijk lagen 8 en 10). Onder andere structuur 110 op de site Tongeren-Plinius² en spoor 90 op de site Kuntich-Medekensveld³ hebben een gelijkaardig profiel.

Fig. 9: Deel van het profiel van spoor 93 (VE-09-HE foto 166).

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek (wegkoffer en proefsleuven) kan een voorlopig beeld geschetst worden van een zone met een aantal verspreide voorraadkuilen (ook sporen 43 en 92 passen in dit beeld). De sporendensiteit is aan de lage kant en er zijn weinig tot geen (enkel spoor 81) aanwijzingen voor nederzettingssporen.

Een patroon van verspreide silo's/voorraadkuilen komt onder andere ook voor op de sites Tongeren-Plinius⁴, Riemst-Lafelt⁵, Huize-Lozer⁶, Rosmeer-Staberg⁷, Neerharen-Rekem⁸ en Kuntich-Medekensveld⁹ en wordt geïnterpreteerd als voorraadkuilen tussen de velden en akkers. Hoewel silo's ook in nederzettingcontexten voorkomen, wordt in de onderzoeksbalans van het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed vooral gewezen op het feit dat dergelijke silo's vooral *in vruchtbare leemgebieden meer geclusterd in het akkergebied voorkomen*¹⁰.

Op de site Rosmeer-Staberg werden, verspreid over een oppervlakte van 1,3 ha, 30 voorraadkuilen opgegraven. De exacte functie van de kuilen is niet te achterhalen, maar er is in alle geval geen verband aan te tonen met eventuele bewoningssporen¹¹.

De site Huize-Lozer leverde verspreid zeven grote kuilen op. In het betreffende artikel wordt een overzicht gegeven van mogelijke interpretaties die aan dergelijke kuilen gegeven werden. Zo worden

¹ van den Broeke 1980: 23-24.

² Dyselinck & Bink 2007: 143.

³ Smeets & Vansweevelt 2009: 175.

⁴ Dyselinck & Bink 2007.

⁵ Pauwels & Vanderhoeven 2003.

⁶ Van Doorselaer 1972.

⁷ Roosens & Lux 1969.

⁸ De Boe 1985.

⁹ Smeets & Vansweevelt 2009.

¹⁰ <http://www.onderzoeksbalans.be/onderzoeksbalans/archeologie/metaaltijden/bronnen/archeologisch>

¹¹ Roosens & Lux 1969: 10-12.

suggesties naar voren geschoven als zouden het kookplaatsen, droog- en roosterhaarden, rookgaten bij leerlooien of open kuilovens zijn. Omdat in meerdere sites graankorrels in de vulling bewaard bleven, wordt toch vooral de hypothese van opslagplaats voor graanvoorraden weerhouden¹².

Te Kuntich-Medekensveld werden op een terrein van ongeveer 5 ha twee zones aangetroffen waar zich een aantal silo's bevonden. De kuilen lagen zonder enig patroon verspreid.

De afwezigheid van nederzettingssporen in de onmiddellijke omgeving valt in al deze gevallen op. Een verklaring daarvoor kan gevonden worden in de oorspronkelijke functie van deze silo's, namelijk de opslag van graanvoorraden om het volgende jaar opnieuw te zaaien. Silo's dienen immers niet voor de opslag van het consumptiegraan. Een mogelijke nederzetting kan zich in het geval van Veldwezelt-Hesperstraat dicht tegen het Hezerwater bevonden hebben, maar enkel bijkomend archeologisch onderzoek kan daarover uitsluitsel geven.

¹² Van Doorselaer 1972: 323-325.

Hoofdstuk 4 De vondsten

4.1 Algemeen

In vijf sporen werden in totaal 117 aardewerkscherven en 2 metalen voorwerpen opgegraven. De metalen voorwerpen en 4 scherven waren afkomstig uit spoor 90, de centrale gracht. Drie van deze scherven zijn in de postmiddeleeuwen te dateren, terwijl één scherf in Maaslands wit in de volle of late middeleeuwen thuishoort.

De overige 113 scherven, afkomstig uit sporen 24, 43, 92 en 93, horen thuis in de ijzertijd.

4.2 Het ijzertijdaardewerk

4.2.1 Technische kenmerken

Alle scherven werden in vier groepen ingedeeld naargelang de afwerking van de wand: ruwwandig (RW), geglad of gepolijst (GG), geheel of gedeeltelijk besmeten (BS) en onbepaald (ONB). Versierde scherven werden niet aangetroffen. Onderstaande tabel geeft de verdeling per groep weer.

Spoor	TOT	RF	BF	RW	GG	BS	ONB
24	23	2	0	7	3	10	3
43	8	1	0	6	1	1	0
92	8	0	0	3	0	2	3
93	74	3	1	25	2	37	10
	113	6	1	41 (36,3%)	6 (5,3%)	50 (44,2%)	16 (14,2%)

Tabel: Aardewerk per spoor (RF=randfragment, BF=bodemfragment).

Het bestuderen van de inclusies in het baksel gebeurde met het blote oog, zodat slechts oppervlakkige waarnemingen mogelijk zijn. Als verschralingsmateriaal werd vooral potgruis gebruikt, regelmatig in combinatie met zand dat mogelijk van nature in de klei aanwezig is. Soms komen kiezels en steengruis voor en enkele holtes lijken te wijzen op sporadisch gebruik van organisch materiaal.

Er is vrij weinig variatie in het gebruikte verschralingsmateriaal zodat op basis hiervan geen duidelijke groepen te onderscheiden zijn. Wel is de verschraling bij relatief dunwandige scherven met een zorgvuldiger afgewerkte wand gemiddeld iets fijner en uniformer dan bij de dikwandige, vaak besmeten exemplaren.

De kleur van de buitenwand is meestal niet uniform en varieert van zeer donkergrijs tot lichtbruin en oranje. Dergelijke variatie is typisch voor aardewerk dat gebakken werd in veldoventjes waar de zuurstoftoevoer niet gecontroleerd verloopt.

4.2.2 Typologische aspecten¹³

Er werd één klein bodemfragment aangetroffen dat tot het bodemtype A behoort. Dit fragment heeft een duidelijke knik op de overgang van wand en bodem.

Van de 6 randfragmenten konden er slechts 3 geïdentificeerd worden. In sporen 24 en 43 is telkens één klein randfragment van een open pot type Ib¹⁴ (schalen, kommen en hoge potten zonder duidelijke knik of teruggebogen rand) opgegraven. Beide exemplaren hebben een gegladde wand en zijn niet versierd op de rand.

Een derde identificeerbare rand is afkomstig uit spoor 93. Het gaat om een gesloten pot met een naar binnen gerichte rand van het type IIa1¹⁵ (kleine kommen met steile wand). De wand is tot tegen de rand besmeten.

4.2.3 Datering

Op basis van het beperkte aantal identificeerbare randfragmenten is het moeilijk tot een zekere datering te komen. Het opgegraven materiaal kan in alle geval in de ijzertijd gedateerd worden.

Het hoge aandeel van het besmeten aardewerk is een indicatie voor de datering. Voornamelijk vanaf de tweede helft van de vroege ijzertijd tot het einde van de midden ijzertijd is het percentage besmeten aardewerk groot¹⁶. De verhouding van ongeveer 44% besmeten aardewerk wijst in deze richting.

De gesloten pot met naar binnen gericht rand is een categorie die piekt in de midden ijzertijd en de overgang van de late ijzertijd naar de Romeinse periode¹⁷. Uiteraard is het gevaarlijk om op basis van het beperkte aantal randfragmenten hieraan veel conclusies te trekken.

Een laatste indicatie die eerder wijst op de midden ijzertijd is het ontbreken van versierde scherven. Vooral in de late ijzertijd komt er veel versiering voor, zowel op de wand als de rand van de potten.

Globaal genomen kan het aardewerk van de site Veldwezelt-Hesperwater in de ijzertijd gedateerd worden. Een bevestiging van een datering in de midden ijzertijd zal maar bekomen kunnen worden na bijkomend archeologisch onderzoek van de rest van de site.

¹³ van den Broeke 1980.

¹⁴ van den Broeke 1980: 33-34.

¹⁵ van den Broeke 1980: 35-36.

¹⁶ van den Broeke 1987: 32.

¹⁷ van den Broeke 1987: 32.

Hoofdstuk 5 Besluit

Tussen 8 en 16 april 2009 werd een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in het kader van de verkaveling aan de Hesperstraat te Veldwezelt. Hierbij kwamen sporen uit twee verschillende periodes aan het licht. Enerzijds werden enkele (midden) ijzertijdkuilen aangetroffen die voorlopig geïnterpreteerd worden als voorraadkuilen, verspreid tussen de velden. Anderzijds werd een gracht aangetroffen die mogelijk in verband te brengen is met één van de belegeringen van Maastricht.

Op basis van de verzamelde gegevens wordt de suggestie gedaan om de loten 1, 2, 12 t.e.m. 16 (zie opmetingsplan in bijlage 6) van de verkaveling aan een vlakdekkend onderzoek te onderwerpen. De andere loten hebben een topografisch mindere ligging en tijdens het vooronderzoek werden hier ook geen sporen aangetroffen. De noordwestelijke zone van de verkaveling is door insijpeling ten gevolge van de opslag van dierenvoeder en –mest sterk ‘vervuild’ en archeologisch onleesbaar geworden. De onderzoeksvragen die gesteld kunnen worden, en tevens een verantwoording zijn voor een verder archeologisch onderzoek, zijn onder andere de volgende:

- voor de ijzertijd:
 - Wordt het beeld van verspreide voorraadkuilen tussen de velden bevestigd (ruimtelijke spreiding) en kunnen er eventueel nederzettingssporen worden aangewezen die in verband staan met deze voorraadkuilen?
 - Kan op basis van de ruimtelijke spreiding van de sporen iets gezegd worden over percelering en is het mogelijk parallellen met andere sites te bewijzen?
 - Is het mogelijk de datering in de midden ijzertijd te bevestigen, te verfijnen of een andere datering te bekomen?
 - Kan op basis van paleo-botanisch onderzoek (enkel mits aanwezigheid van verbrand materiaal) een beeld geschetst worden van de vermoede landbouwactiviteit? Leveren eventuele (onkruid)zaden een beeld van het natuurlijk landschap op?

Het huidige onderzoek kadert in een ruimer regionaal overzicht dat bekomen kan worden van de ijzertijd in de regio. Hierbij kunnen gedateerde aardewerkcontexten helpen materiaal van andere sites in de omgeving te dateren. Ook kan dit op termijn de nodige informatie leveren in verband met spreidingspatronen in de leemstreek en een inzicht geven over de landbouwactiviteiten in de ijzertijd.

- voor de nieuwe tijd:
 - Wat is de juiste oriëntatie en uitgestrektheid van de structuren?
 - Kan een ruimtelijk inzicht bekomen worden van het kampement? Zijn er structuren die in verband kunnen worden gebracht met deze activiteiten?
 - Is het mogelijk de datering te bevestigen? Kan één bepaalde belegering van Maastricht worden aangeduid? Wie hoorde het kampement toe?

Dit onderzoek kan bijkomende gegevens opleveren die van lokaal-regionaal belang zijn voor de geschiedenis van de belegeringen van Maastricht. Het onderzoek kan op lokaal niveau het beeld verfijnen van de spreiding van de kampen rond Maastricht.

De loten 3 t.e.m. 11 zouden op basis van de resultaten van het archeologisch vooronderzoek vrijgegeven kunnen worden. Het officieel vrijgeven van het terrein gebeurt door het agentschap R-O-Vlaanderen, Onroerend Erfgoed, in overleg met de ZOLAD.

Ondanks de (voorgestelde) vrijgave van dit deel van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in:

- het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003 en 10 maart 2006 (BS 08.06.1999, 24.03.2003 en 07.06.2006)
- en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 23 juni 2006

van toepassing, meer bepaald de bepalingen over de meldingsplicht van eventuele toevalsvondsten tijdens het verdere verloop van de werken.

Bibliografie

DE BOE G. 1985: De opgravingscampagne 1984 te Neerharen-Rekem, *Archaeologia Belgica* 1-2, Brussel, 53-62.

DYSELINCK T. & BINK M. 2007: Vroeg La Tène voorraadkuilen te Tongeren (provincie Limburg, B.), in: *Lunula, Archaeologia protohistorica* 15, 141-146.

PAUWELS D. & VANDERHOEVEN A. 2003: Riemst-Lafelt; Riemst-Valmeer. In: BOURGEOIS J., BOURGEOIS I. & CHERRETTÉ B. (EDS), *Bronze Age and Iron Age communities in North-Western Europe*, Brussel, 260-263.

ROOSENS H. & LUX G.V. 1969: *een nederzetting uit de IJzertijd op de Staberg te Rosmeer*, *Archaeologia Belgica* 109, Brussel.

SMEETS M. & VANSWEEVELT J. 2009: Voorraadkuilen uit de midden-ijzertijd te Kuntich-Medekensveld (stad Tienen, prov. Vl.-Br.), in: *Lunula, Archaeologia protohistorica* 17, 169-175.

VAN DEN BROEKE P.W. 1980: Bewoningssporen uit de IJzertijd en andere perioden op de Hooidonksche Akkers, gem. Son en Breugel, prov. Noord-Brabant, *Analecta Praehistorica Leidensia* XIII, Leiden, 7-80.

VAN DEN BROEKE P.W. 1987: De dateringsmiddelen voor de ijzertijd van Zuid-Nederland, In: VAN DER SANDEN W.A.B. & VAN DEN BROEKE P.W. (RED.): *Getekend zand. Tien jaar archeologisch onderzoek in Oss-Ussen*, Bijdragen tot de Studie van het Brabantse Heem 31, Waalre, 23-43.

VAN DOORSELAER A. 1972: Een nederzetting uit de ijzertijd te Huise-Lozer. In: DE LAET S.J. *et al.*, Oudheidkundige opgravingen en vondsten uit Oost-Vlaanderen 6, *Kultureel Jaarboek voor de provincie Oost-Vlaanderen* 1972, 310-366.

Bijlagen

Bijlage 1 Beschrijving van de sporen

Werkput	Spoornummer	Vorm	Beschrijving	Profiel	Kleur	Samenstelling	Relaties	Vondstnummers	Absolute hoogte
1	1	Rechthoekig	Recent		LBr	Le, beperkt SK	deels in profiel		7m08
1	2	Onregelmatig	Boomval		Br met enkele zones DGr	Le			7m35
1	3	Onregelmatig	Boomval		Br met DGr rand	Le	hoort samen met 4, 5 en 6		7m40
1	4	Halfcirkelvormig	Boomval		DGr	Le	hoort samen met 3, 5 en 6		7m45
1	5	Cirkelvormig	Boomval		DGr	Le	hoort samen met 3, 4 en 6		7m40
1	6	Cirkelvormig	Boomval		DGr	Le	hoort samen met 3, 4 en 5		7m38
1	7	Cirkelvormig	Natuurlijk		Gr-DGr	Le			7m40
1	8	Onregelmatig	Natuurlijk		LGr-DGr	Le			7m43
1	9	Onregelmatig	Boomval		Br met zones DGr	Le			7m29
1	10	Cirkelvormig	Recent		GroenGr	Le			7m28
1	11	Onregelmatig	Boomval		Br met zones DGr	Le	hoort samen met 12		7m28
1	12	Cirkelvormig	Boomval		DGr	Le	hoort samen met 11		7m29
1	13	Ovaal	Natuurlijk		Br-LGr	Le			7m16
1	14	Cirkelvormig	Natuurlijk		Gr	Le			7m15
1	15	Onregelmatig	Natuurlijk		Gr-Br	Le			7m12
1	16	Cirkelvormig	Natuurlijk		Gr-Br	Le			7m12
1	17	Cirkelvormig	Natuurlijk		Gr-Br	Le			7m13
1	18	Ovaal	Natuurlijk		Gr-Br	Le			7m09
1	19	Cirkelvormig	Natuurlijk		Gr-Br	Le			7m07
1	20	Cirkelvormig	Natuurlijk		Br	Le			7m08
1	21	Onregelmatig	Boomval		Br met enkele zones DGr	Le			7m02
1	22	Onregelmatig	Boomval		LGr met enkele zones DGr	Le			6m98
1	23	Cirkelvormig	Natuurlijk		DGr	Le			6m95
1	24	Cirkelvormig	Silo	Eén rechte en één klokvormige wand	LGr-LBr	Le, verbrande leem en HK			6m93
1	25	Cirkelvormig	Natuurlijk		Br met witte vlekken	Le			6m88
1	26	Langwerpig	Greppel	Komvormig	Br	Le, beperkt BS, HK en SK			6m83
1	27	Langwerpig	Greppel	Komvormig	Br	Le, beperkt BS, HK en SK			6m80
1	28	Cirkelvormig	Natuurlijk		DGr	Le			6m78
1	29	Cirkelvormig	Paalkuil?	Negatief	LBr-LGr	Le			6m77
1	30	Cirkelvormig	Natuurlijk		Gr-LGr gevlekt	Le			6m72
1	31	Halfcirkelvormig	Natuurlijk		LGr	Le			6m75
1	32	Onregelmatig	Boomval		LGr met DGr-DBr vlekken	Le			6m70
1	33	Onregelmatig	Boomval		BrGr gevlekt	Le	hoort samen met 34		6m78
1	34	Onregelmatig	Boomval		BrGr gevlekt	Le	hoort samen met 33		6m80
1	35	Ovaal	Natuurlijk		Gr gevlekt	Le			6m78

1	36	Ovaal	Natuurlijk		Gr gevlekt	Le			6m78
1	37	Cirkelvormig	Natuurlijk		DBr	Le			6m76
1	38	Ovaal	Boomval		DBr	Le			6m85
2	39	Rechthoekig	Haardplaats	Niet gecoupeerd	Br-Gr gevlekt	Le, HK en VL langs rand	deels in profiel		7m30
2	40	Halfcirkelvormig	Boomval		LGr-LBr	Le	deels in profiel		7m29
2	41	Cirkelvormig	Natuurlijk		LGr-Br gevlekt	Le			6m99
2	42	Langwerpig	Greppel		Br	Le, weinig HK			6m27
2	43	Cirkelvormig	kuil	Niet gecoupeerd	DGr met Br vlekken	Le, veel HK, VL en NS			6m80
1	44	Cirkelvormig	Paalkuil?	Negatief	DGr-DLGr	Le			6m92
1	45	Vierkant	Natuurlijk		Br gevlekt	Le			6m93
1	46	Ovaal	Natuurlijk		Gr-Lgr gevlekt	Le			6m92
1	47	Onregelmatig	Natuurlijk		Gr-Lgr gevlekt	Le			6m93
1	48	Onregelmatig	Natuurlijk		Gr-Lgr gevlekt	Le			6m85
1	49	Vierkant	Natuurlijk		Br-LGr gevlekt	Le			6m87
1	50	Ovaal	Recent		GroenGr	Le			6m89
1	51	Onregelmatig	Recent		GroenGr	Le			6m87
1	52	Onregelmatig	Recent		GroenGr	Le			6m86
1	53	Onregelmatig	Recent		GroenGr	Le			6m87
1	54	Onregelmatig	Recent		GroenGr	Le			6m93
1	55	Onregelmatig	Boomval		GroenGr	Le			6m86
1	56	Vierkant	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m83
1	57	Langwerpig	Greppel	Komvormig	GroenGr	Le	vervolg van spoor 27		6m95
1	58	Onregelmatig	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m82
1	59	Onregelmatig	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m84
1	60	Ovaal	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m82
1	61	Rechthoekig	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m84
1	62	Ovaal	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m86
1	63	Cirkelvormig	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m80
1	64	Onregelmatig	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m80
1	65	Onregelmatig	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m83
1	66	Cirkelvormig	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m82
1	67	Onregelmatig	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m84
1	68	Cirkelvormig	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m85
1	69	Vierkant	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m85
1	70	Vierkant	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m85
1	71	Cirkelvormig	Paalkuil		Gr	Le, met houten paal in			6m95
1	72	Cirkelvormig	Natuurlijk		Gr-Lgr gevlekt	Le			6m90
1	73	Onregelmatig	Laag		LBr	Le			7m12
1	74	Rechthoekig	Paalkuil		DGr	Le, met houten paal in			7m06
1	75	Cirkelvormig	Natuurlijk		LGr-LBr gevlekt	Le			7m03
1	76	Onregelmatig	Natuurlijk		LGr-Br gevlekt	Le			7m06
1	77	Ovaal	Natuurlijk		LGr-Br gevlekt	Le			7m06
1	78	Onregelmatig	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m85
1	79	Cirkelvormig	Natuurlijk		GroenGr	Le			6m83
1	80	Vierkant	Paalkuil?	Negatief	Br-DBr gevlekt	Le			6m78
1	81	Cirkelvormig	Paalkuil	Komvormig	Gr gevlekt	Le, beperkt HK			6m77
1	82	Cirkelvormig	Paalkuil?	Negatief	LGr-LBr gevlekt	Le			6m74
1	83	Onregelmatig	Recent		Gr gevlekt	Le, met BS,			6m60

						VL, SK en bot			
1	84	Onregelmatig	Recent		Gr gevlekt	Le, met BS, VL en SK			6m59
1	85	Cirkelvormig	Recent		Gr-Br gevlekt	Le, met BS			6m47
1	86	Cirkelvormig	Recent		Gr-Br gevlekt	Le, met BS, HK en SK			6m41
1	87	Vierkant	Paalkuil	Niet gecoupeerd	Zw	Le, met HK	in één lijn met 88 en 89		6m00
1	88	Vierkant	Paalkuil	Niet gecoupeerd	Gr	Le, met houten paal	in één lijn met 87 en 89		5m97
1	89	Vierkant	Paalkuil	Niet gecoupeerd	Gr	Le, met houten paal	in één lijn met 87 en 88		5m91
1	90	Langwerpig	Greppel	Komvormig	Br	Le, beperkt HK			5m76
1	91	Onregelmatig	Boomval		LGr gevlekt	Le			5m76
4	92	Cirkelvormig	Kuil of silo?	Niet gecoupeerd	LGr gevlekt	Le, met VL en HK			6m63
1	93	Cirkelvormig	Kuil	Komvormig, met dieper gedeelte	LBr-Br	Le, met VL en HK			6m88

Afkortingen

Kleur: L- licht-
 D- donker-
 Gr grijs
 Br bruin
 Zw zwart
 Ge geel

Samenstelling: Le leem
 Z zand
 Kl klei
 HK houtskool
 SK steenkool
 VL verbrande leem
 BS baksteen

Bijlage 2 Vondsteninventaris

Inventaris nummer	Werkput	Spoor	Materiaal	TOT	RF	BF	RW	GG	BS	ONB	Datering
VE-09-HE-01	1	24	aardewerk	23	2	0	7	3	10	3	M-IJZ
VE-09-HE-02	2	43	aardewerk	8	1	0	6	1	1	0	M-IJZ
VE-09-HE-03	4	92	aardewerk	8	0	0	3	0	2	3	IJZ
VE-09-HE-04	1	93	aardewerk	74	3	1	25	2	37	10	IJZ
VE-09-HE-05	1	90	aardewerk	4							NT
VE-09-HE-06	1	90	metaal	2							NT

Afkortingen:

TOT	totaal
RF	randfragment
BF	bodemfragment
RW	ruwwandig
GG	geglad of gepolijst
BS	besmeten
ONB	onbepaald
M-IJZ	midden ijzertijd
IJZ	ijzertijd
NT	nieuwe tijd

Bijlage 3 Fotoinventaris

Fotonummer	Werkput	Spoornummer	Soort opname
VE-09-HE foto 001	1	1	Vlak
VE-09-HE foto 002	1	1	Vlak
VE-09-HE foto 003	1	2	Vlak
VE-09-HE foto 004	1	2	Vlak
VE-09-HE foto 005	1	3, 4, 5 en 6	Vlak
VE-09-HE foto 006	1	3, 4, 5 en 6	Vlak
VE-09-HE foto 007	1	3, 4, 5 en 6	Vlak
VE-09-HE foto 008	1	7	Vlak
VE-09-HE foto 009	1	7	Vlak
VE-09-HE foto 010	1	8	Vlak
VE-09-HE foto 011	1	8	Vlak
VE-09-HE foto 012	1	9 en 10	Vlak
VE-09-HE foto 013	1	9 en 10	Vlak
VE-09-HE foto 014	1	11 en 12	Vlak
VE-09-HE foto 015	1	11 en 12	Vlak
VE-09-HE foto 016	1	13 en 14	Vlak
VE-09-HE foto 017	1	13 en 14	Vlak
VE-09-HE foto 018	1	15, 16 en 17	Vlak
VE-09-HE foto 019	1	15, 16 en 17	Vlak
VE-09-HE foto 020	1	18 en 19	Vlak
VE-09-HE foto 021	1	18 en 19	Vlak
VE-09-HE foto 022	1	20	Vlak
VE-09-HE foto 023	1	20	Vlak
VE-09-HE foto 024	1	21	Vlak
VE-09-HE foto 025	1	21	Vlak
VE-09-HE foto 026	1	22	Vlak
VE-09-HE foto 027	1	22	Vlak
VE-09-HE foto 028	1		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 029	1		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 030	1		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 031	1		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 032	1		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 033	1		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 034	1	23	Vlak
VE-09-HE foto 035	1	23	Vlak
VE-09-HE foto 036	1	24	Vlak
VE-09-HE foto 037	1	24	Vlak

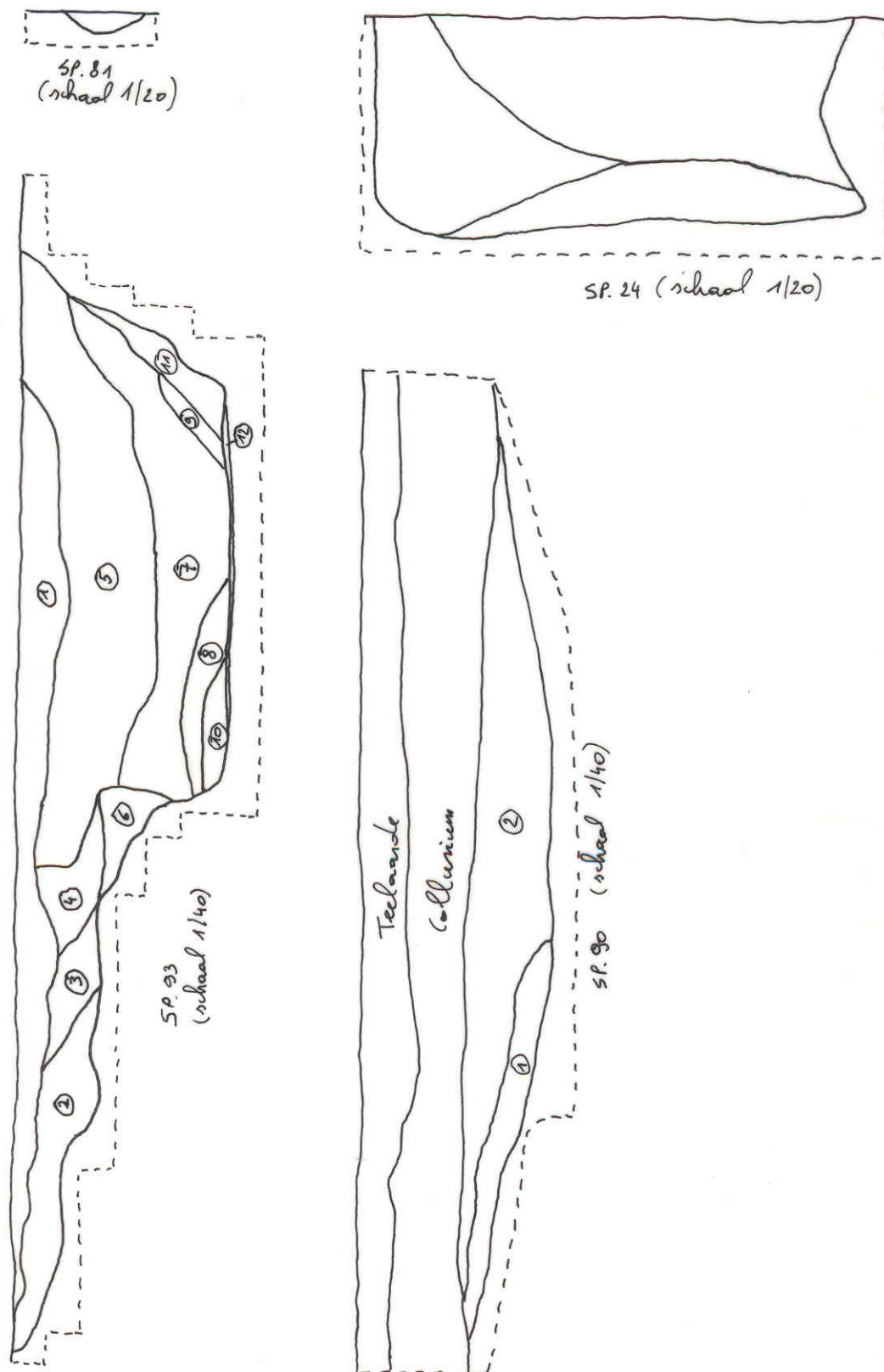
VE-09-HE foto 038	1	25	Vlak
VE-09-HE foto 039	1	25	Vlak
VE-09-HE foto 040	1	26 en 27	Vlak
VE-09-HE foto 041	1	26 en 27	Vlak
VE-09-HE foto 042	1	26 en 27	Vlak
VE-09-HE foto 043	1	28	Vlak
VE-09-HE foto 044	1	28	Vlak
VE-09-HE foto 045	1	28	Vlak
VE-09-HE foto 046	1	28	Vlak
VE-09-HE foto 047	1	28	Vlak
VE-09-HE foto 048	1	29	Vlak
VE-09-HE foto 049	1	29	Vlak
VE-09-HE foto 050	1	30 en 31	Vlak
VE-09-HE foto 051	1	30 en 31	Vlak
VE-09-HE foto 052	1	32	Vlak
VE-09-HE foto 053	1	32	Vlak
VE-09-HE foto 054	1	33 en 34	Vlak
VE-09-HE foto 055	1	33 en 34	Vlak
VE-09-HE foto 056	1	35	Vlak
VE-09-HE foto 057	1	35	Vlak
VE-09-HE foto 058	1	36	Vlak
VE-09-HE foto 059	1	36	Vlak
VE-09-HE foto 060	1	37	Vlak
VE-09-HE foto 061	1	37	Vlak
VE-09-HE foto 062	1	38	Vlak
VE-09-HE foto 063	1	38	Vlak
VE-09-HE foto 064	2	39 en 40	Vlak
VE-09-HE foto 065	2	39 en 40	Vlak
VE-09-HE foto 066	2	41	Vlak
VE-09-HE foto 067	2	41	Vlak
VE-09-HE foto 068	2		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 069	2	42	Vlak
VE-09-HE foto 070	2	42	Vlak
VE-09-HE foto 071	2	43	Vlak
VE-09-HE foto 072	2	43	Vlak
VE-09-HE foto 073	1		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 074	1	44 en 45	Vlak
VE-09-HE foto 075	1	44 en 45	Vlak
VE-09-HE foto 076	1	46, 47, 48 en 49	Vlak
VE-09-HE foto 077	1	46, 47, 48 en 49	Vlak
VE-09-HE foto 078	1		Overzicht werkput

VE-09-HE foto 079	1		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 080	1	50, 51, 52, 53 en 54	Vlak
VE-09-HE foto 081	1	50, 51, 52, 53 en 54	Vlak
VE-09-HE foto 082	1	55 en 57	Vlak
VE-09-HE foto 083	1	55 en 57	Vlak
VE-09-HE foto 084	1	56	Vlak
VE-09-HE foto 085	1	56	Vlak
VE-09-HE foto 086	1	58 en 59	Vlak
VE-09-HE foto 087	1	58 en 59	Vlak
VE-09-HE foto 088	1	60 en 61	Vlak
VE-09-HE foto 089	1	60 en 61	Vlak
VE-09-HE foto 090	1	62, 63 en 64	Vlak
VE-09-HE foto 091	1	62, 63 en 64	Vlak
VE-09-HE foto 092	1	65 en 66	Vlak
VE-09-HE foto 093	1	65 en 66	Vlak
VE-09-HE foto 094	1	67	Vlak
VE-09-HE foto 095	1	67	Vlak
VE-09-HE foto 096	1		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 097	1	68, 69 en 70	Vlak
VE-09-HE foto 098	1	68, 69 en 70	Vlak
VE-09-HE foto 099	1	71 en 72	Vlak
VE-09-HE foto 100	1	71 en 72	Vlak
VE-09-HE foto 101	1	73 en 74	Vlak
VE-09-HE foto 102	1	73 en 74	Vlak
VE-09-HE foto 103	1	75	Vlak
VE-09-HE foto 104	1	75	Vlak
VE-09-HE foto 105	1	76 en 77	Vlak
VE-09-HE foto 106	1	76 en 77	Vlak
VE-09-HE foto 107	1	78 en 79	Vlak
VE-09-HE foto 108	1	78 en 79	Vlak
VE-09-HE foto 109	1		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 110	1		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 111	1		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 112	1	80 en 81	Vlak
VE-09-HE foto 113	1	80 en 81	Vlak
VE-09-HE foto 114	1	82	Vlak
VE-09-HE foto 115	1	82	Vlak
VE-09-HE foto 116	1	83	Vlak
VE-09-HE foto 117	1	83	Vlak
VE-09-HE foto 118	1	84	Vlak

VE-09-HE foto 119	1	84	Vlak
VE-09-HE foto 120	1	85	Vlak
VE-09-HE foto 121	1	85	Vlak
VE-09-HE foto 122	1	86	Vlak
VE-09-HE foto 123	1	86	Vlak
VE-09-HE foto 124	1	87	Vlak
VE-09-HE foto 125	1	87	Vlak
VE-09-HE foto 126	1	88	Vlak
VE-09-HE foto 127	1	88	Vlak
VE-09-HE foto 128	1	89	Vlak
VE-09-HE foto 129	1	89	Vlak
VE-09-HE foto 130	1	90	Vlak
VE-09-HE foto 131	1	90	Vlak
VE-09-HE foto 132	1	91	Vlak
VE-09-HE foto 133	1	91	Vlak
VE-09-HE foto 134			Algemeen overzicht
VE-09-HE foto 135			Algemeen overzicht
VE-09-HE foto 136			Algemeen overzicht
VE-09-HE foto 137			Algemeen overzicht
VE-09-HE foto 138			Algemeen overzicht
VE-09-HE foto 139			Algemeen overzicht
VE-09-HE foto 140	5		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 141	5		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 142	6		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 143	6		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 144	4		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 145	4		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 146	3		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 147	3		Overzicht werkput
VE-09-HE foto 148	4	92	Vlak
VE-09-HE foto 149	4	92	Vlak
VE-09-HE foto 150	1	81	Coupe
VE-09-HE foto 151	1	81	Coupe
VE-09-HE foto 152	1	26	Coupe
VE-09-HE foto 153	1	26	Coupe
VE-09-HE foto 154	1	26	Coupe
VE-09-HE foto 155	1	26	Coupe
VE-09-HE foto 156	1	27	Coupe
VE-09-HE foto 157	1	27	Coupe
VE-09-HE foto 158	1	27	Coupe
VE-09-HE foto 159	1	27	Coupe

VE-09-HE foto 160	1	24	Coupe
VE-09-HE foto 161	1	24	Coupe
VE-09-HE foto 162	1	57	Coupe
VE-09-HE foto 163	1	57	Coupe
VE-09-HE foto 164	1	93	Coupe
VE-09-HE foto 165	1	93	Coupe
VE-09-HE foto 166	1	93	Coupe
VE-09-HE foto 167	1	93	Coupe
VE-09-HE foto 168	1	93	Coupe
VE-09-HE foto 169	1	90	Coupe
VE-09-HE foto 170	1	90	Coupe
VE-09-HE foto 171	1	90	Coupe

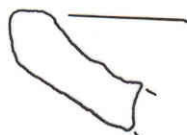
Bijlage 4 Profieltekeningen

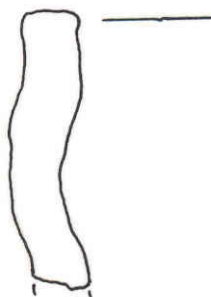
Bijlage 5 Afbeeldingen van de vondsten

VE-09-HE-01
(schaal 1/1)

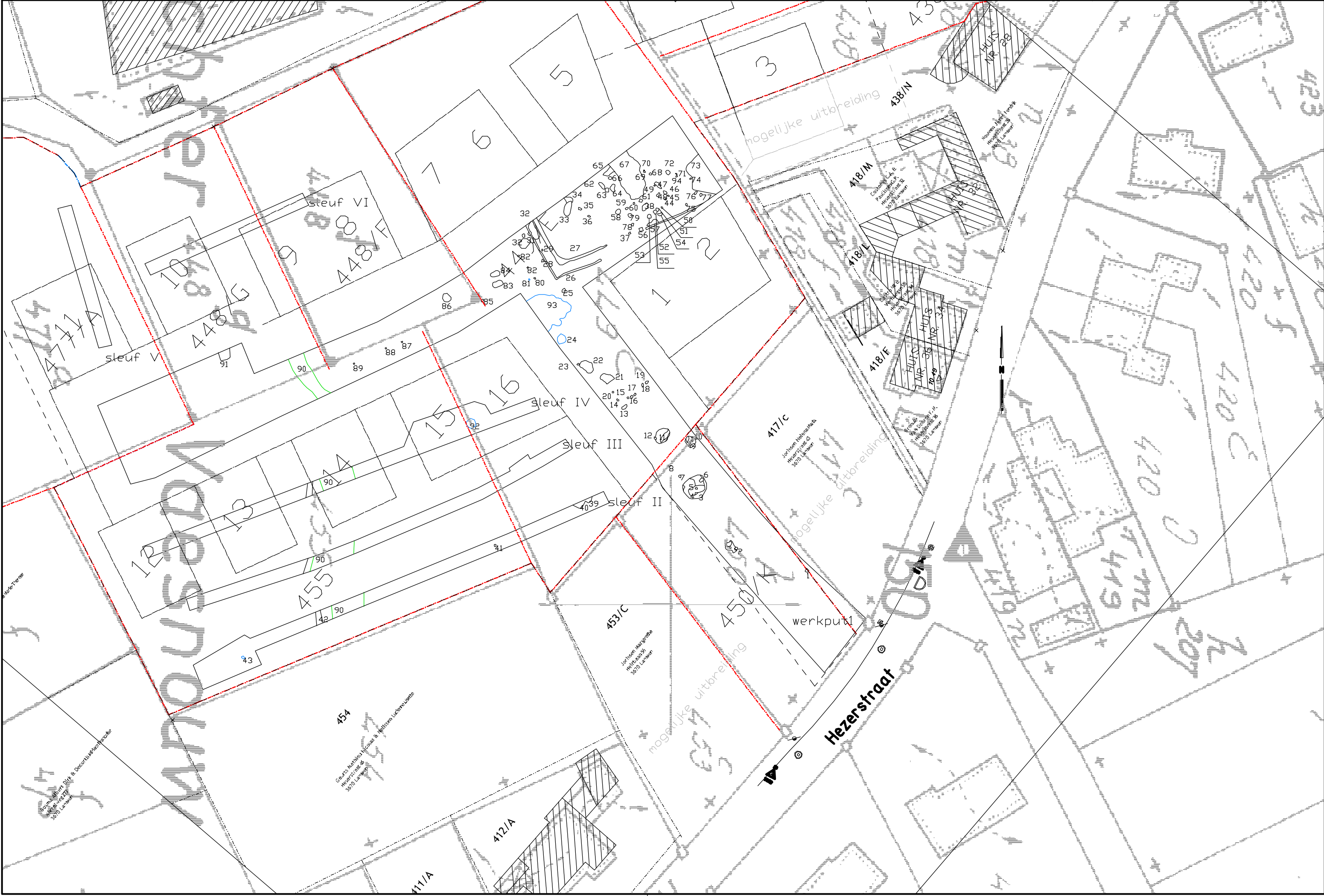

VE-09-HE-02
(schaal 1/1)

VE-09-HE-04
(schaal 1/1)

Bijlage 6 Opmetingsplan

Legende:	
	merkten_gas
	riooldeksel_rond
	asfalt
	Sleuven
	Sleuven Nieuwe tijd
	Sleuven IJzertijd
	wegrand
	Gebouw
	draad_glad
	piket

Archeologisch vooronderzoek aan de Hezerstraat
te Veldwezelt

Opdrachtgevers:	Durabrik Bouwbedrijven NV,A.V.S.-Invest NV
Uitvoering:	Studiebureau Archeologie bvba Maarten Smeets
Topografie:	Raoul Creemers
datum:	april 2009
Schaal: 1/500	<div></div> <div></div> <div></div> <div></div> <div></div>